

Glasnik

Privredne komore Kantona Sarajevo

Iz Sadržaja:

- Skupština razmatrala ekonomsko stanje u Kantonu Sarajevo i usvojila godišnja dokumenta Komore
- Sporo prilagoavanje zahtjevima EU
- PARTNERS - održana završna konferencija u Briselu
- Prilog: - Za rezultate u privredi KS u 2005. godini nema mjesta zadovoljstvu
- ... edukacija, sajmovi, EU, poslovne web adrese, legislativa ...

PROJEKCIJA RAZVOJA TRŽIŠNE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE U KANTONU SARAJEVO U PERIODU 2005-2010. GODINE

Neiskorišteni potencijali poljoprivrede i prehrambene industrije su naša razvojna šansa

Novi projekat Komore
Novi projekat Komore
Novi projekat Komore
Novi projekat Komore
Novi projekat Komore
Novi projekat Komore
Novi projekat Komore
Novi projekat Komore
Novi projekat Komore

IMPRESUM

**GODINA V / 2005.
BROJ 39**

decembar

Glasnik je zvanično glasilo
Privredne komore
Kantona Sarajevo

Uređuje redakcijski kolegij
u sastavu:

Predsjednik:
Munevera Pahor

Glavni i odgovorni urednik:
mr. Irfan Mehičić

Tehnički urednik:
Elvira Baždar

Članovi:
**Latifa Huseinović
mr. Esad Ibišević
Mubera Kadrić,
Rusmira Mandić,
Faruk Podrug,**

Lektor:
Saliha P. Kurtović

Izdavač:
Privredna komora Kantona
Sarajevo, 71 000 Sarajevo,
La Benevolencija br. 8.
Tel: 00387 33/
250-100,
250-101, 250-196
Fax: 00387 33/
250-137, 250-140

Štampa:
Blicdruk, Sarajevo

Na osnovu mišljenja
Federalnog ministarstva
obrazovanja, nauke i sporta
broj 04-15-2875/01, od
07.06.2001. god. ova
publikacija je oslobođena
poreza na promet.

BESPLATAN PRIMJERAK

DEVETA SJEDNICA SKUPŠTINE PRIVREDNE KOMORE KANTONA SARAJEVO

Ekonomska situacija i dalje veoma složena

*Razmatrana Informacija o stanju i aktuelnim problemima privrede Kantona
Sarajevo u 2005. godini i usvojena godišnja dokumenta Komore*

Skupština Privredne komore Kantona Sarajevo razmatrala je na redovnoj godišnjoj sjednici, održanoj 20 decembra 2005. godine, Informaciju o stanju i aktuelnim problemima privrede Kantona Sarajevo u 2005. godini, te utvrdila ocjene i prijedloge u vezi sa tretiranom problematikom. Na sjednici su usvojena i godišnja dokumenta Komore: Izvještaj o radu za 2005. godinu, Program rada za 2006. godinu, Rebalans finansijskog plana za 2005, Finansijski plan za 2006. godinu i Odluka o visini i načinu plaćanja članarine za 2006. godinu. Sjedinicom je predsjedavao gosp. Rusmir Šetić, predsjednik Skupštine.

Pored značajnih pozitivnih kretanja u privrednom životu Kantona i šire zabilježenih u zadnjih nekoliko mjeseci, Skupština je ukupnu ekonomsku situaciju ocijenila i dalje kao veoma tešku i složenu. Članovi Skupštine zatražili su veći angažman privrednog sektora prilikom kreiranja i donošenja zakona, podizanje kvaliteta administracije, smanjenje utjecaja sive ekonomije i transparentnost finansijskih pokazatelja poslovanja privrede.

Kako bi neometano mogla provoditi svoje aktivnosti Komora mora, prije svega,

popraviti izuzetno tešku finansijsku situaciju u kojoj se trenutno nalazi, a to može ostvariti dobivanjem većeg broja javnih ovlaštenja, te zadržavanjem i razvojem članstva. (Šire informacije o kretanjima privrede dati su u prilogu Glasnika).

Visina članarine nepromijenjena

I pored teške finansijske situacije u kojoj se Komora nalazi, Skupština je donijela Odluku da se zadrži visina članarine iz prethodne godine. Prilikom predlaganja visine članarine za 2006. godinu, vodilo se računa da utvrđena članarina ne bude opterećenje za članstvo, i da ona odražava realnu procjenu iznosa koji članovi plaćaju za usluge koje im Komora pruža, vodeći računa o stalnom povećanju njihovog zadovoljstva.

Pored članarine, prihode Komore u 2006. godini treba obezbijediti iz usluga koje Komora pruža svojim članovima i drugim subjektima, javnih ovlaštenja i ostalih prihoda...

Uspješno realizirani programski zadaci iz 2005.

Pored teške finansijske situacije Komore uslovljene prelaskom na dobrovoljno članstvo, **najveći dio programskih zadataka u 2005. godini je uspješno realiziran.** To je ostvareno zahvaljujući veoma dobroj i intenzivnoj aktivnosti i saradnji organa, stručnih tijela i Stručne službe Komore, bez čega ne bi bilo moguće ostvariti obimne i složene zadatke. Tome je doprinijela i uspješna saradnja sa drugim organima i institucijama u čijoj nadležnosti je privredna problematika, kao i napredak u saradnji sa organima izvršne vlasti i uprave na nivou Kantona Sarajevo, posebno sa Ministarstvom privrede, sa kojim su zajednički realizirane neke ključne aktivnosti (izrada Projekcije razvoja tržišne poljoprivredne proizvodnje u Kantonu Sarajevo, podrška u kreditiranju malih i srednjih preduzeća pod povoljnijim uslovima od komercijalnih banaka, podsticaji u poljoprivrednoj proizvodnji itd.).

- Tokom 2005. godine realizirano je **jedanaest projekata** koji imaju opći značaj za privredni razvoj Kantona Sarajevo. Od posebnog značaja je izrada Projekcije razvoja tržišne poljoprivredne proizvodnje u Kantonu Sarajevo u periodu 2005-2010. godine, u čijem sufinansiranju su učestvovali Vlada Kantona Sarajevo-Ministarstvo privrede i Općina Centar Sarajevo. Projekcija će poslužiti za dopunu strateških pravaca razvoja KS do 2015. godine i za definisanje i provođenje politike razvoja poljoprivrede.
- U okviru poslovnih usluga Komora je kontinuirano radila **na poticanju rasta proizvodnje i usluga putem**: predlaganja mjera za unapređenje **poslovnog ambijenta**, pružanja **direktne pomoći članovima Komore**, organiziranja brojnih **privrednih susreta**, te zajedničkih susreta **poslovnog sektora i predstavnika nadležnih državnih organa**, unapređenja i proširenja saradnje sa relevantnim organima i institucijama u zemlji i inozemstvu i sl.
- Komora je obavljala brojne poslove koji proizlaze iz javnih ovlaštenja.
- Komora je uputila **51 inicijativu** nadležnim državnim organima, a ključne inicijative odnose se na unapređenje privredne legislative, podršku razvoju biznisa, izradi i implementaciji prioritetnih razvojnih projekata, predlaganje mjera iz oblasti okoline i održivog razvoja i dr. Evidentni su pozitivni rezultati (npr. usvajanjem Zakona o komunalnim taksama u odnosu na predloženi Nacrt, samo za dva člana Komore ušteda na godišnjem nivou iznosi oko 250.000 KM).
- Komora je u 2005. godini posebnu pažnju posvetila načinu i oblicima **poticanja razvoja biznisa i unapređenje izvoza**. Upućivala je konkretne inicijative za poboljšanje metodologije i kriterija za vrednovanje i selekciju programa koji se finansiraju iz sredstava poticaja zapošljavaju, dogradnji Odluke o vrsti poticaja, kriterijima i postupku za ostvarivanje prava na novčane poticaje u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u Kantonu Sarajevo. Na osnovu ovih poticaja oko 3.000 poljoprivrednih proizvođača sa područja Kantona Sarajevo koristili su različite oblike stimulacije.
- U toku 2005. godine **realizirane su 32 različite edukacije** ili prosječno 3,2 edukacije mjesečno. U edukacijama je učestvovalo **580 polaznika iz 332 organizacije**.
- Poboljšan je kvalitet pružanja **internet servisa i drugih usluga** u okviru zakonom utvrđenih ingerencija Komore u ovoj oblasti.
- Komora je u granicama finansijskih mogućnosti učestvovala **na sajmovima** u zemlji i inozemstvu, većem broju seminara, konferencija i foruma, a organizirala je i više **prezentacija i promocija** na kojima je učešće uzeo veći broj firmi.
- Značajnija aktivnost odvijala se na **zaštiti okoline i održivog razvoja**.
- Tokom 2005. godine Komora je izdala veliki broj **publikacija**, informacija i CD-ova ("Razvojni projekti kompanija sa područja Kantona Sarajevo", "Direktorij članova Komore", brošura "Vaš Evropski partner", "Kodeks poslovne etike članova Komore", "Glasnik", Program edukacije 2005. godine, CD "Lična karta Komore" i dr.) U sufinansiranju izrade pojedinih publikacija učestvovalo je Ministarstvo privrede, Grad Sarajevo i jedan broj općina sa područja Kantona Sarajevo.
- Komora je dodijelila **deset priznanja za deset godina podrške razvoju i transformaciji Komore**. Priznanja su dobili: *Asa Auto d.o.o.*, *Bosnalijek d.d.*, *Centrotrans bus Eurolines d.d.*, *Energoinvest d.d.*, *Fabrika duhana Sarajevo d.d.*, *GP ŽGP d.d.*, *Hidrogradnja d.d.*, *Klas d.d.*, *Sarajevo-osiguranje, d.d.* i *Sarajevska pivara d.d.*
- Komora je uputila prijedlog za dodjelu Šestoaprilske nagrade Grada Sarajeva u 2005. godini, ali nažalost niko od predloženih kandidata Komore nije dobio ovu prestižnu nagradu
- GZS Obmoćna zbornica Ljubljana dodijelila je priznanje Kemal Grebi, predsjedniku PKKS za doprinos razvoju i unapređenju međukomorske saradnje

Program obogaćen novim projektima

Program rada za 2006. godinu ima prvenstveno projektni karakter i baziran je **na realizaciji značajnog broja konkretnih projekata** koji se odnose na direktive EU, reciklažu čvrstog otpada u KS, uspostavljanje tehnoloških parkova i inkubacionih centara, informatizaciju poslovnog sektora, razvoj poduzetništva na selu, usaglašavanje srednjeg i visokog obrazovanja sa potrebama privrede, uspostavljanje prepoznatljivog turističkog proizvoda u KS, kao i drugi projekti čija će realizacija umnogome zavisiti od finansijske pomoći nadležnih organa i institucija.

Predstavljen novi projekat Komore

Projekcija razvoja tržišne poljoprivredne proizvodnje u Kantonu Sarajevo u periodu 2005.-2010. godine

Zajedničkim aktivnostima Ministarstva privrede i Komore do boljih rezultata u privredi

U Privrednoj komori Kantona Sarajevo prezentirana je "Projekcija razvoja tržišne poljoprivredne proizvodnje u Kantonu Sarajevo u periodu od 2005. do 2010. godine". Nosilac izrade ovog razvojnog dokumenta bila je Komora, a u njenoj realizaciji učestvovali su eminentni stručnjaci iz oblasti agroindustrijskog sektora sa područja Kantona Sarajevo. Povjerenje za izradu Projekcije Komora je dobila od Vlade Kantona Sarajevo–Ministarstva za privredu. U izradi Projekcije korišteni su svi važeći programi i projekti koji pojedinačno obrađuju tržišnu poljoprivrednu proizvodnju na području pojedinih općina u Kantonu.

Predsjednik Komore Kemal Grebo i ministar privrede u Vladi Kantona Abid Šarić su, u prigodnom obraćanju, istakli važnost izrade ovog dokumenta sa uvjerenjem da će Projekcija biti usvojena od nadležnih organa i postati sastavni dio Strategije razvoja Kantona.

Na prezentaciji Projekcije predstavljeni su poljoprivredni resursi i stanje proizvodnji po granama poljoprivrede, uslovi za tržišnu poljoprivrednu proizvodnju, kapaciteti prehrambene industrije, poljoprivredna gazdinstva i njihove mogućnosti daljeg razvoja, institucije i organizacije od značaja za poljoprivredu i generalni ciljevi i pravci razvoja tržišne poljoprivredne proizvodnje u Kantonu Sarajevo.

Glavni cilj Projekcije je tranzicija sadašnje, pretežno naturalne, u tržišnu poljoprivrednu proizvodnju i transformacija poljoprivrednih gazdinstava u ekonomski održive farme, zaštita poljoprivrednih resursa i prilagođavanje poljoprivredne legislativne propisima EU.

Projekcijom su utvrđene strateške poljoprivredne proizvodnje koje trebaju imati glavno tržište u

prehrambenoj industriji i potencijalne mogućnosti za izvoz, a to su:

- proizvodnja mlijeka,
- proizvodnja žive mjere stoke za klanje (goveđe, ovčije i pileće meso),
- proizvodnja jagodastog i kontinentalnog voća,
- proizvodnja povrća na otvorenom i u zatvorenom prostoru i
- proizvodnja i prikupljanje ljekovitog bilja i šumskih plodova.

Na osnovu bilansa proizvodnje, potrošnje, potreba i deficita za osnovnim poljoprivrednim proizvodima na području Kantona Sarajevo proizlazi da se sa mlijekom i mliječnim prerađevinama zadovoljava svega 23% potreba Kantona, goveđim mesom 15%, ovčijim 35%, povrćem 21% itd., što je u nesrazmjeri sa mogućnostima razvoja ovih proizvodnji na području Kantona.

Iz podataka o vanjskotrgovinskoj razmjeni potvrđeno je da se značajne količine proizvoda mogu proizvoditi u Kantonu, ali se oni neopravdano uvoze iz inostranstva. Tako je npr. za 10 mjeseci ove godine uvezeno mlijeka i mliječnih proizvoda za više od 46 miliona KM, raznih proizvoda za ishranu 43 miliona KM, prerađevina od mesa preko 34 miliona KM, itd.

Izradom "Projekcije razvoja tržišne poljoprivredne proizvodnje u Kantonu Sarajevo za period 2005-2010. godine" dobio se dokument koji može poslužiti:

- Vladi Kantona Sarajevo kao temeljni dokument u kreiranju agrarne politike i da postane sastavni dio postojeće Strategije privrednog razvoja Kantona Sarajevo do 2015. godine,
- Vladi FBiH i Vladi KS pri utvrđivanju podsticajnih mjera za razvoj novih tehnologija u transformaciji naturalne u tržišnu poljoprivrednu proizvodnju,
- Poljoprivrednim proizvođačima da sa manje rizika osvajaju nove tehnologije i specijalizirane ili mješovite robne proizvodnje,
- Agro-biznismenima, investitorima i proizvođačima hrane, da odaberu odgovarajuće projekte u kojima će naći svoj interes.

Da bi se realizirale razvojne mogućnosti i aktivirali prezentirani potencijali poljoprivrede Kantona Sarajevo, u Projekciji su dati konkretni prijedlozi mjera. Očekuje se da Skupština Kantona Sarajevo razmotri i usvoji ovaj dokument, a da Komora i Ministarstvo privrede zajednički rade na izradi Akcionog plana realizacije i prate njegovo izvršenje, te o tome redovno informišu nadležne organe i javnost.

Ekonomski poslovi sa inozemstvom

Sporo prilagođavanje zahtjevima EU

Bez povećanja proizvodnje roba i pružanja usluga koje ispunjavaju direktive EU ne može se očekivati ni povećanje izvoza Kantona Sarajevo, istaknuto je na sjednici Savjeta za ekonomske poslove sa inozemstvom Privredne komore Kantona Sarajevo, kojom je predsjedavao gosp. Milorad Krunić.

Analizirajući stanje u privredi, s posebnim osvrtom na vanjskotrgovinsku razmjenu Kantona za prvih deset mjeseci 2005. godine, uočljivo je da je Kanton Sarajevo najveći generator debalansa u vanjskotrgovinskoj razmjeni. Svega 10 firmi učestvuje sa 72 % u ukupnom izvozu Kantona Sarajevo, a na prvom mjestu i pri uvozu i izvozu je metalni sektor. Prema projekcijama rezultata poslovanja privrede KS, koje je sačinila Komora, zbog pripreme firmi za uvođenje PDV-a, uvoz bi do kraja godine mogao premašiti 3 milijarde KM, što bi bilo pet puta više od izvoza. Savjet upozorava da se firme u BiH sporo prilagođavaju zahtjevima tržišta Evropske unije i najavljuje svoj veći angažman na tom planu.

Komora će nastaviti aktivnosti na povećanju izvoza i ulaska u WTO, zahvaljujući prije svega projektima EU u koje je uključena, a to su Partners i Europska akademija za osoblje komora zapadnog Balkana. Savjet je podržao prijedlog da se u toku naredne godine izdaju dva broja publikacije «Direktive EU» koje bi trebale da pomognu članovima Komore, drugim subjektima i institucijama u lakšem snalaženju u šumi propisa kojih se moraju pridržavati prilikom uključivanja na tržište zemalja EU. Svakodnevne aktivnosti Komore u cilju povećanja izvoza i smanjenja deficita biće usmjerene na promovisanje naših firmi u inozemstvu, podsticanje viših oblika saradnje kroz dugoročnu poslovnu i proizvodnu kooperaciju, prenos tehnologija, zajednička ulaganja i dr.

E. Baždar

Savjet za trgovinu

PDV bi mogao smanjiti utjecaj sive ekonomije

Na proširenoj sjednici Savjeta za trgovinu Privredne komore Kantona Sarajevo trgovci iz Kantona Sarajevo razgovarali su sa predstavnicima Uprave za indirektno oporezivanje BiH o promjenama koje će uslijediti nakon uvođenja PDV-a. Sjednicom je predsjedavao Mesud Hrbat.

Predstavnici Uprave za indirektno oporezivanje BiH *Mirsada Sijamić* i *Amir Šatara* govorili su o tehničkoj primjeni Zakona o PDV-u i odgovarali na konkretna pitanja privrednika o načinu vođenja popisne liste, uvođenju fiskalnih kasa, oporezivanju visokotarifnih roba i sl.

Pored toga, članovi Savjeta otvoreno su iskazali nezadovoljstvo "cvjetanjem" nelegalne trgovine u Kantonu i nekorektnim odnosom države prema poreznim obveznicima koji plaćaju rad glomazne administracije. Predstavnici trgovine očekuju da će primjenom Zakona o PDV-u doći do smanjenja utjecaja sive ekonomije i eliminisanja velikog dijela neloyalne konkurencije. Također je po ko zna koji put istaknut i problem naplate potraživanja.

S obzirom da je u Komori donesen Kodeks poslovne etike članova Komore, naglašeno je da će svi oni koji se budu pridržavali odredaba Kodeksa imati manje problema u poslovanju i ostvarivati bolje poslovne rezultate.

E. Baždar

Sud časti

Sud časti Privredne komore Kantona Sarajevo je u septembru mjesecu 2005. godine primio jedan prijedlog za pokretanje postupka i nakon upotpune dokumentacije i održana dva sastanka, Tužilac Suda časti je 15. decembra uputio odgovor podnosiocu da ne postoji osnov za podizanje optužnog prijedloga.

Za očekivati je da će se donošenjem Kodeksa poslovne etike članova PKKS intenzivirati rad Suda časti Komore.

M. Kadrić

Završen ciklus od deset seminara o PDV

Centar za edukaciju kadrova Privredne komore Kantona Sarajevo uspješno je realizovao dva seminara iz oblasti fiskalne politike u decembru 2005. godine: «**Porez na dodatu vrijednost za firme iz oblasti ugostiteljstva, hotelijerstva i turizma**» i «**Porez na dodatu vrijednost za firme iz oblasti hemijske i farmaceutske industrije**». Predavač dr Mirsad Kikanović je osim kratkog dijela teorije i prezentacije zakona, zajedno sa polaznicima obradio niz primjera iz ovih branši. Na kraju oba seminara dao je odgovor na brojna pitanja koja su postavili polaznici seminara.

Ovim je zaokružen **set od deset seminara na temu poreza na dodatu vrijednost koje je Komora organizirala** u periodu juni-decembar 2005. godine iz najvažnijih privrednih branši. Ovim je **Komora dala svoj doprinos** kako bi se privredne organizacije što uspješnije pripremile za uvođenje Poreza na dodatu vrijednost (prvog januara 2006. godine).

F. Podrug

Odštampan «Program edukacije 2006»

Privredna komora Kantona Sarajevo završila je štampanje publikacije «Program edukacije 2006.» U Programu se prezentirane edukacije koje Komora planira realizirati u 2006. godini. Ukupno je planirano 45 edukacija, sa partnerima i predavačima iz Amerike, Njemačke, Austrije, Slovenije, SCG i Hrvatske. Ove godine, težište na polju educiranja je dato komunikacijama i temama iz menadžmenta. Komora će organizovati i vanredne edukacije prema potrebi ili na zahtjev članica, a jedan broj edukacija planira realizirati u firmama po principu «in house».

Svi koji su zainteresirani da dobiju Program mogu se obratiti Centru za edukaciju kadrova na tel. 250-117, 250-116, 250-107. Program je dostupan zainteresiranim i u elektronskoj formi na web stranici Komore: [www.pkksa.com.ba/Aktuelni seminari](http://www.pkksa.com.ba/Aktuelni_seminari)

Sredinom januara 2006. godine, Komora će, kao i svake godine, organizirati prezentaciju Programa edukacije 2006. godine.

F. Podrug

Seminari u januaru 2006.

«**Kako trgovati vrijednosnim papirima na berzi**»

/24. januar 2006./

«**Uticaj PDV na likvidnost u firmi**»

/31. januar 2006./

Pozivamo privrednike da prisustvuju ovim seminarima. Detaljnije informacije možete dobiti na telefone

Centra za edukaciju kadrova:
250-117, 250-116, 250-107 ili
web stranici Komore:

[www.pkksa.com.ba/Aktuelni seminar](http://www.pkksa.com.ba/Aktuelni_seminar)

Izvanredna saradnja sa medijima

Na tradicionalnoj novogodišnjoj konferenciji za novinare koja je održana 23. decembra, govorili su predsjednik Komore Kemal Grebo i potpredsjednik Irfan Mehičić. Prisutnim novinarima prezentirali su rezultate poslovanja Komore tokom 2005. godine i planove za narednu godinu, uz kratak osvrt na aktuelnu privrednu situaciju u Kantonu.

Naročito je istaknuto da je saradnja sa medijima u 2005. godini bila odlična. Objavljeno je više priloga i tekstova na elektronskim i printanim medijima koji su objektivno prezentirali rad Komore.

Nove sajamske manifestacije

januar, februar, mart 2006.

DRŽAVA	SAJAM	MJESTO	VRIJEME
BiH	INTERIO – namještaj, unutrašnja dekoracija, mašine i alati za drvo	Sarajevo	09. – 13.03.
	INTERTURSA – sajam turizma	Sarajevo	22. – 25.03.
HRVATSKA	PRIME – 4. međunarodni sajam marketinga	Zagreb	16. – 18.02.
	SPORT I NAUTIKA - Zagrebački sajam sporta i nautike	Zagreb	22. – 26.02.
	VRT I DOM - međunarodni sajam hortikulture KUĆNI LJUBIMCI - međunarodni sajam kućnih ljubimaca	Zagreb	03. – 05.03.
	DANI MODE - međunarodni sajam tekstila, kože, odjeće, obuće i prateće industrije DANI LJEPOTE - međunarodni sajam kozmetike, pribora i opreme za salone	Zagreb	10. – 12.03.
	DOMO EXPO BALKAN 2006 -međunarodni sajam - tekstil za dom	Beograd	16. – 19.02.
SCG	3. SAJAM BANKARSTVA, OPREME, USLUGA I OSIGURANJA - bankarstvo, finansijske institucije i organizacije, hardware i software u bankarstvu (Hala II). 32. SAJAM ODIJEVANJA, KOZMETIKE I OPREME - modna kolekcija, konfekcija, trikotaža, tekstilna galanterija, kozmetika, nakit, tkanine, rublje i oprema (Hala I i XIV). 28. SAJAM KOŽE, OBUĆE I OPREME - obuća i odjeća od kože i krzna, kožna galanterija, oprema.	Beograd	01. – 04.03.
	SAJAM MEDIJA – 5. sajam medija	Novi Sad	16. – 18.03.
	CASA - međunarodni sajam za uređenje i dekoraciju stana	Salzburg	01.- 04.02.
AUSTRIJA	ITNT – sajam informacionih tehnologija i komunikacija	Beč	14. – 16.02.
	L -TEC – sajam - sve za pekarsku, mliječnu, mesnu industriju; ambalaža	Salzburg	19. – 22.03.
	INTEGRATED SYSTEMS EUROPE – sajam audio-video opreme za poslovne i stambene prostore	Brisel	01. – 03.02.
ČEŠKA REPUBLIKA	SALIMA - 25. međunarodni sajam hrane	Brno	07. – 10.03.
ITALIJA	ANTEPRIMA – sajam kože i pribora u kožarskoj industriji	Milano	16. – 17.02.
NJEMAČKA	DEUBAU – 22.međunarodni sajam građenja i unutrašnjih radova	Essen	17. – 21.01.
	E-WORLD - ENERGY & WATER - međunarodni sajam energije i vode	Essen	14. – 16.02.
	INTERNATIONALE HANDWERKSMESS – 58.međunarodni sajam obrta za mala i srednja preduzeća	Minhen	16. – 22.03.
ŠPANIJA	MARMOL 2006 – 23. međunarodni sajam prirodnog kamena, mašina i opreme CEVISAMA 2006. – 24. međunarodni sajam keramike	Valencia	07. – 11.02.
	3 GSM WORLD CONGRESS – 3. svjetski kongres GSM mobilne industrije	Barcelona	13. – 16.02.
	ISTANBUL MODA SHOW – sajam muške, ženske i dječije odjeće, rublja, sportske odjeće, kože	Istanbul	16. – 18.02.
VELIKA BRITANIJA	ECOBUILD 2006 – sajam eko gradnje FUTUREBUILD 2006. - inovacije i moderne metode građenja	London	22.- 23.02.

Izbor sajmova pripremila Amira Višnjić, tel: 25 01 05, e-mail:amirav@pkasa.com.ba

Prezentacija u Komori

Počele pripreme za 37. Praznik mimoze Herceg Novi

Direkcija praznika mimoze Herceg Novi, u saradnji sa Privrednom komorom Kantona Sarajevo organizirala je 16. decembra u Sarajevu prezentaciju tradicionalnog hercegnovskog praznika mimozi u čast. Trideset i sedmi Praznik mimoze, kako je saopšteno na prezentaciji u Komori, počinje prve subote u februaru 2006. godine i traje mjesec dana. O značaju

i programu praznika, turističkim potencijalima Herceg Novog i Instituta Igalo govorili su predstavnici Opštine Herceg Novi, Turističke zajednice, Direkcije praznika i Instituta Igalo.

Ova turistička manifestacija koja zimu u Herceg Novom ispunjava brojnim kulturnim i sportskim događajima, neizbježnim feštama od ribe, vina i muzike, koncertima, maskenbalima, karnevalskim povorkama i drugim bogatim sadržajem, okupi za vrijeme trajanja oko 20 000 ljudi.

Kemal Grebo, predsjednik Komore predložio je predstavnicima domaćih turističkih agencija i organizacija da sa Direkcijom praznika mimoze u Herceg Novom organiziraju promociju turističke ponude grada Sarajeva.

U toku godine oko 30 000 građana iz Bosne i Hercegovine posjeti ovaj dio Crne Gore, a izgradnja puta Herceg Novi –Trebinje trebala bi olakšati dolazak bh. turista u Herceg Novi. Predstavnici Herceg Novog nadaju se da će u budućnosti porasti interes njihovih sugrađana za turističku posjetu BiH.

E. Baždar

Oglašavajte se u Glasniku !

	članovi		nečlanovi	
1/5 stranice	50		75	
1/4 stranice	70		100	
1/3 stranice	100	+ 50%	150	
1/2 stranice	150	kolor	220	+ 50% kolor
1/1 stranice	200		300	

Cijena na koricama uvećava se za 20% prema gore specificiranim veličinama

Za više informacija, obratite se na tel: 25 01 44 fax: 25 01 36,

e-mail: elvirab@pksa.com.ba

Pozitivna-negativna kretanja

Za rezultate u privredi KS u 2005. nema mjesta zadovoljstvu

Najbolji rezultati ogledaju se u otpočinjanju procesa reformi sa ciljem podizanja kvaliteta poslovnog ambijenta i otvaranju puta za ulazak Bosne i Hercegovine u porodicu zemalja – članica Evropske unije.

Kako se bliži kraj 2005. godine, to se uobičajeno dinamika poslovanja ubrzava i sumiraju se rezultati. Međutim, kraj ove poslovne godine bitno je drugačiji od dosadašnjih aktivnosti koje su pratile završetak rada u prethodnim godinama.

2005. je godina reformskih procesa, a posebno “revolucionarnih” izmjena u poreskom sistemu zemlje. Porez na promet “završava svoj život” u fiskalnoj politici BiH i ustupa mjesto PDV-u. Pored toga, na ekonomsku scenu ulaze zakoni o porezu na dohodak, nažalost usaglašeni na entitetskom nivou, ali je i to veoma značajan korak za novi kvalitet poslovnog ambijenta u zemlji.

Osim reformi u poreskoj politici, usvajanjem niza drugih propisa u formi zakona i regulatornih akata (zakoni o javnim nabavkama, o konkurenciji, o registraciji preduzeća, o računovodstvu i reviziji, izmjene u zakonima o carinskoj tarifi, akcizama, usaglašavanju zakona o porezu na dobit na entitetskim nivoima itd), **otvaraju se vrata za ulazak značajnijih stranih investicija, stimulisanje izvoza i supstituciju uvoza, te svođenja sive ekonomije na prihvaljiviji nivo.**

Izradu i donošenje ovakve pravne regulative zahtijevalo je tokom godine intenzivnu aktivnost u organima i institucijama Kantona, Federacije BiH i države pa tako i organa i stručnih tijela komorskog sistema.

Privredna komora Kantona Sarajevo je u cilju stvaranja povoljnijih uslova za rad i poslovanje, ne samo svojih članova, već svih privrednih subjekata u Kantonu, uputila preko 51 inicijativu državnim organima i pokrenula niz značajnih projekata koji su prihvaćeni i podržani od strane nadležnih organa i institucija.

Rezultati koje će donijeti naznačene promjene u cilju kreiranja povoljnijeg privrednog ambijenta mogu se očekivati tek u narednoj godinama ispred nas, što znači da su i u 2005. godini, kao i u prethodnim, privredni subjekti poslovali uz dobro poznatu problematiku: visok nivo sive ekonomije, nedovoljna ili nikakva zaštita domaće proizvodnje, nelojalna konkurencija, nedovoljna investiciona aktivnost, visoka cijena kapitala, nedostatak razvojne

banke itd.

Iako je privredna aktivnost bila ispod realnih mogućnosti ipak su, **posmatrano kroz osnovne indikatore poslovanja**, ostvarena značajna pozitivna kretanja:

- **promet u trgovini je** u periodu I-IX 2005. u odnosu na uporedni 2004. god. **viši za 30,1%** i iznosi 759,7 miliona KM,
- **prihod u turizmu** za deset mjeseci 2005. god. u odnosu na deset mjeseci prethodne **viši je za 6,2%** i iznosi 19,9 miliona KM. **Kanton Sarajevo je** za ovih deset mjeseci, **posjetilo cca 98 hiljada turista ili više za 11,4%**, u čemu je učešće stranih turista 72% dok je **za 13,2% više ostvarenih noćenja** sa znatno većim postotkom noćenja stranih od domaćih gostiju (odnos 73/27)
- **promet u ugostiteljstvu** u periodu I-IX 2005. god. ostvaren u iznosu od 31,1mil. KM, viši je za 9,5% u odnosu na isti period 2004. god.
- **cestovni prevoz roba povećan je za dva puta** (index 217) u periodu I-IX 2005 u odnosu na I-IX 2004. god.
- **povećanje zaposlenosti za 3,4%** tako da je na kraju septembra 2005. god. u Kantonu bilo zaposleno 93.975 radnika prema posljednjim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Na drugoj strani zabilježene su **negativne tendencije** izražene kroz:

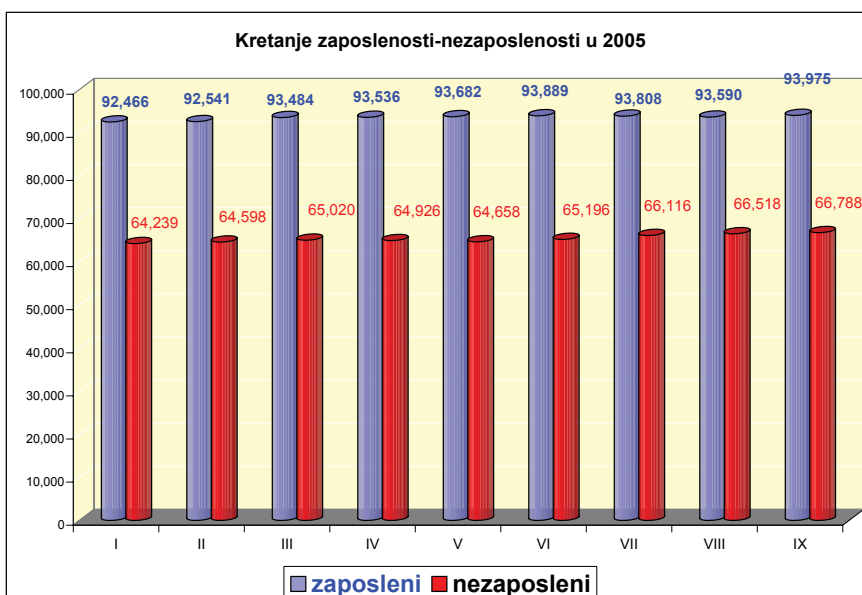
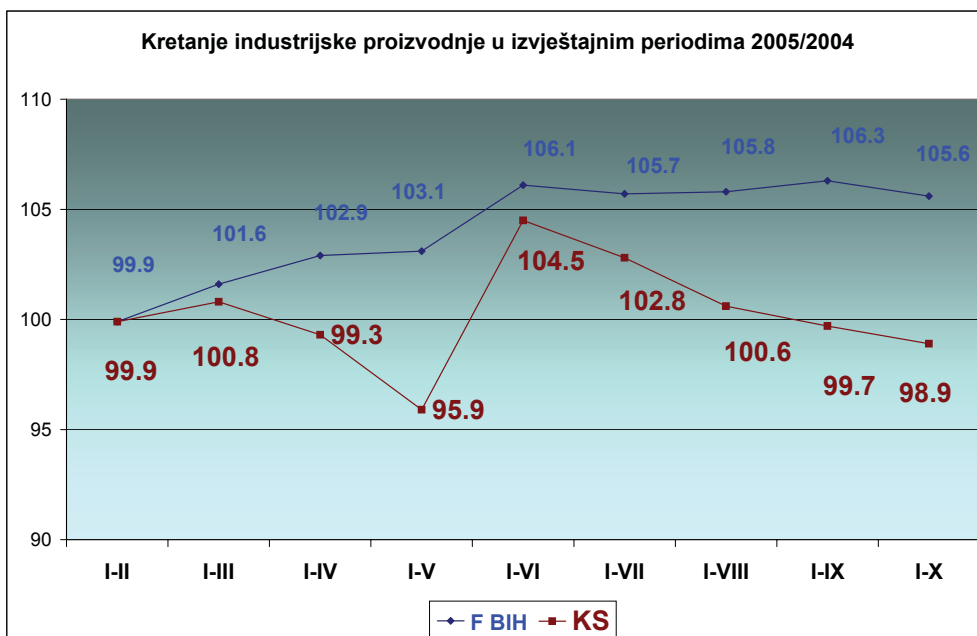
- **pad obima industrijske proizvodnje** za deset mjeseci 2005.g. **za 1,6 %** u odnosu na prosjek ostvaren u 2004. god.(u Federaciji obim industrijske proizvodnje viši je za 5,0%), **odnosno za 1,1 %** u odnosu na isti period 2004. god. Od 20 industrijskih grana u Kantonu Sarajevo, njih 11 je ostvarilo rast i to u rasponu od 0,2 (proizv. proizvoda od gume i plastike) do 41,6% (proizvodnja metala), dok je ostalih

9 zabilježilo pad, koji je posebno registrovan u industriji tekstila (index 27,7).

- **smanjenje proizvodnje i prodaje u šumarstvu**, koje su za devet mjeseci tekuće godine **osvarile pad** u odnosu na isti period prethodne za **8,9%** odnosno **9,1%**.
- **bržu dinamiku rasta nezaposlenih (index 104,8)** od rasta zaposlenih radnika (103,4), te stoga **visokom stopom nezaposlenosti koja iznosi za Kanton Sarajevo 41,5%** (u FBiH 47,2)
- **značajan rast cijena na malo od 3,5%** za deset mjeseci 2005. godine u odnosu na isti period 2004. godine i

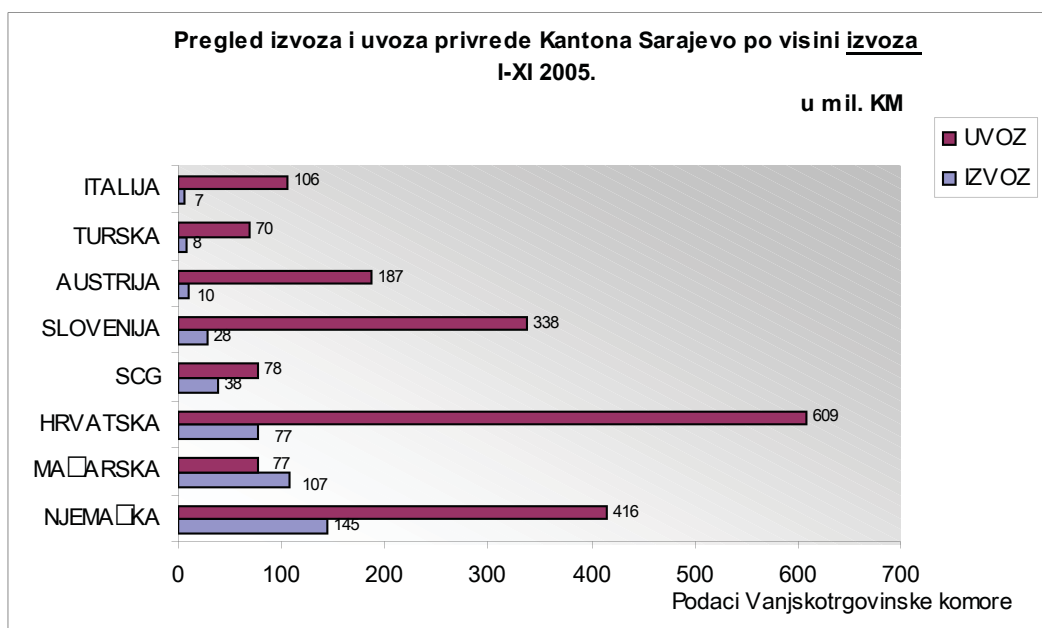
- **rast troškova života**, za isti period tekuće godine, koji iznosi **3,1 %**, gdje su troškovi za robe viši 2,8% a za usluge 4,6%.

Ako bi se trebala dati generalna ocjena za ukupnu privrednu situaciju u Kantonu Sarajevo za 2005. god. onda se može reći da je ona veoma teška i složena te da sa aspekta dinamike i postignutog obima industrijske proizvodnje, kao temelja na kojem počiva privredni razvoj jedne oblasti i šire, nema mjesta zadovoljstvu.

Posebno **značajan segment** privrede je **spoljnotrgovinska razmjena Kantona Sarajevo** gdje su u periodu I-XI 2005. godine, u odnosu na isti period prethodne, **ostvareni sljedeći efekti:**

- **ukupna spoljnotrgovinska razmjena ostvorena je u iznosu od 3 milijarde KM, što je više za 17,8%** i iznosi 22,9% obima spoljnotrgovinske razmjene zemlje i 32,7 % razmjene Federacije BiH
- **ukupan izvoz viši je za 7,5 % i iznosi 492,3 miliona KM** što predstavlja 14% izvoza BiH, odnosno 20,6% izvoza ostvarenog u Federaciji
- **ukupan uvoz je viši za 20% i iznosi 2,5 milijarde KM**, što je četvrtina (25,9%) uvoza Bosne i Hercegovine i trećina (37%) uvoza Federacije BiH
- **osvareni deficit iznosi 2 milijarde KM**
- **stopa pokrivenosti uvoza izvozom je veoma niska i iznosi 19,6%** (u FBiH 35,1%, a u BiH 35,7%)

Na deset izvoznika i uvoznika u Kantonu Sarajevo otpada preko 72% ukupnog izvoza, odnosno 33,9% ukupno ostvarenog uvoza u posmatranom periodu.

Najveći izvoznici su:

1. VOLKSWAGEN
2. JP ELEKTROPRIVREDA
3. STANDARD
4. SM BH
5. BOSNALIJEK
6. ENERGOINVEST
7. METAL
8. FARMAVITA
9. KLAS
10. UNIS-PRETIS NIS

Najveći uvoznici su:

1. VOLKSWAGEN
2. HOLDINA
3. ENERGOINVEST
4. BH TELECOM
5. ORBICO
6. ENERGOPETROL
7. PETROL, BH-OIL CO.
8. PODRAVKA
9. GORENJE COMERCE
10. CC HBC B-H

Privredna kretanja u Kantonu Sarajevo

januar – oktobar 2005. godine

	ELEMENTI	KANTON SA	F BiH	Uč. K/F
01	Indeks fizičkog obima industrijske proizvodnje I - X 2005. / Ø2004.	98,4	105,0	-
02	Šumarstvo: - proizvodnja šums. sortimenata I - IX 2005. u 000 m ³	102	1.500	6,8
	indeks I - IX 2005. / I - IX 2004.			
03	- prodaja šums. sortimenata I - IX 2005. u 000 m ³			
	indeks I - IX 2005. / I - IX 2004.			
03	Trgovina na malo / pretežna dj./ prodato I - IX 2005. u 000 KM	759.667	2.485.274	30,6
	indeks I - IX 2005. / I - IX 2004.	130,1	140,9	-
04	Građevinarstvo uk.vrij. izvrš. građ. radova I - XII 2004. u KM	116.517	392.363	29,7
	indeks fizičkog obima građ. radova I - XII 2004. / I - XII 2003.	100,3	110,0	-
05	Saobraćaj – Cestovni - prevoz roba I - IX 2005. u 000 tona	105	1.377	7,6
	indeks I - IX 2005. / I - IX 2004.	217,0	87,6	-
	Gr.-prigrad. saobr.– prev. putnici I - IX 2005. u 000	113.254	148.021	76,5
06	indeks I - IX 2005. / I - IX 2004.	98,6	97,7	-
	Ugostiteljstvo promet I - IX 2005. u 000 KM	31.186	-	-
06	indeks I - IX 2005. / I - IX 2004.	109,5	-	-
	Turizam prihod ukupno I - X 2005. u 000 KM	19.931	-	-
07	indeks I - X 2005. / I - X 2004.	106,2	-	-
	ukupan broj turista I - X 2005.	97.757	211.650	46,2
07	indeks I - X 2005. / I - X 2004.	111,4	106,0	-
	odnos – domaći / strani u %	28/72	42/58	-
	ukupan broj noćenja I - X 2005.	210.679	483.505	43,6
	indeks I - X 2005. / I - X 2004.	113,2	106,0	-
08*	odnos – domaći / strani u %	27/73	42/58	-
	Spoljnotrgovinska razmjena – ukupno I - X 2005. u 000 KM	2.705.842	8.230.719	32,9
	indeks I - X 2005. / I - X 2004.	117,6	118,5	-
	Izvoz I - X 2005. u 000 KM	442.563	2.137.176	20,7
	indeks I - X 2005. / I - X 2004.	103,8	121,8	-
	Uvoz I - X 2005. u 000 KM	2.263.279	6.093.542	37,1
	indeks I - X 2005. / I - X 2004.	120,7	117,4	-
	Deficit I - X 2005. u 000 KM	1.820.716	3.956.366	46,0
09	indeks I - X 2005. / I - X 2004.	125,6	115,1	-
	Pokrivenost uvoza izvozom I - X 2005. u %	19,6	35,1	55,8
	Zaposleni radnici ukupno – na kraju IX 2005.	93.975	387.009	24,2
	indeks IX 2005. / Ø 2004.	103,4	99,7	-
	Nezaposleni radnici ukupno – na kraju IX 2005.	66.788	345.691	19,3
09	indeks IX 2005. / Ø 2004.	104,8	109,4	-
	Stopa nezaposlenosti na kraju IX 2005. u %	41,5	47,2	88,3
10	Neto plaće IX 2005. u KM	700,45	562,69	124,0
	indeks IX 2005. / Ø 2004.	107,1	105,5	-
11	Indeksi cijena na malo I - X 2005. / I - X 2004.	103,5	102,5	-
	Od toga: - prehrambeni proizvodi – ukupno	101,7	100,6	-
	- industrijski proizvodi - ukupno	102,7	101,6	-
	- usluge	106,6	106,1	-
12	Indeksi troškova života I - X 2005. / I - X 2004.	103,1	102,4	-
	Od toga: - robe - ukupno	102,8	101,9	-
	- usluge - ukupno	104,6	104,4	-
13	Potrošačka korpa u oktobru 2005. u KM	454,17	450,78	100,7

Izvor: F. Zav. za statistiku (Bilten br. 11/05.g.)
*Podaci Vanjskotrgovinske Komore BiH

ČLANICE NEXE GRUPE RADE NA POSLOVIMA U PAKISTANU, KENIJI I LIBIJI

Članice Nexe grupe u BiH, GP Put Sarajevo, Agregati i betoni, Put Sarajevo, Tvornica opeke Sarajevo i Nexe Sarajevo poslovanje u 2005. obilježili su početkom projekta izgradnje autoputa na dionici Podlugovi - Visoko, te realizacijom investicijskih ciklusa s ciljem stvaranja preduvjeta za plasman novih proizvoda i jačanje postojećih tržišta u 2006.

U 2006. Nexe Sarajevo planira prodajom proizvoda članica Nexe grupe ostvariti prihod od 13,5 miliona KM. Članice Nexe grupe u BiH zapošljavaju 359 zaposlenika, a s pogonima u Keniji, Ugandi i Pakistanu 993 zaposlenika.

AGENCIJA ZA STATISTIKU BIH: OBJAVLJENI PODACI O STOČNOM FONDU U BIH

Agencija za statistiku BiH objavila je prvi put podatke o brojnom stanju stoke i stočne proizvodnje u BiH, a odnose se na 2004. godinu. Podaci su, kako ističu u Agenciji, dobiveni agregiranjem podataka na osnovu uporedivih statističkih istraživanja o broju stoke i stočnoj proizvodnji koje provode entitetske statistike i Distrikt Brčko.

U 2004. prema tim podacima u BiH bilo je 452.895 goveda, 892.941 ovaca, 595.171 svinja, 27.639 konja, 9,47 miliona peradi te 240.723 košnice pčela.

U istoj godini kravljeg mlijeka je proizvedeno 582 miliona litara, ovčijeg 16,4 miliona litara, vune 1,1 hiljadu tona, jaja 530 miliona komada, meda 2,2 hiljade tona, a ribe 3,2 hiljade tona.

LEGALIZACIJSKA KAMPANJA MICROSOFTA OD 2. NOVEMBRA DO 15. MARTA

U decembru je u Sarajevu održan Microsoft dan u sklopu Microsoft Road-Showa koji se održava u cijeloj Bosni i Hercegovini. Na Microsoft danu poslovnim korisnicima i partnerima predstavljena je legalizacijska kampanja koja traje od 24. novembra do 15. marta godine 2006. godine.

U navedenom periodu Microsoft po najpovoljnijim uslovima i pristupačnim cijenama nudi svim poslovnim subjektima mogućnost nabavke legalnog Microsoft softvera. Legalizacija softvera podrazumijeva priznavanje prava na intelektualno vlasništvo, te predstavlja

prvenstveno razvojni proces kroz koji prolaze sve zemlje centralne i istočne Evrope, kao i druga svjetska tržišta.

Kupovinom licenciranog softvera smanjuju se ukupni troškovi korištenja i upravljanja IT kapacitetima, te se olakšava planiranje nabavke i nadogradnje softvera.

IZRADU STUDIJE O BH. DRVNOJ INDUSTRIJI FINANSIRAJU UVOZNICI DRVETA

Vlade Republike Austrije i Republike Italije putem Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) finansiraju izradu studije za sektor drvne industrije u BiH u ukupnom iznosu od 350.000 eura.

Studija će se fokusirati na pregled stanja, identifikaciju eventualnih prepreka ulaganjima u sektoru i prepoznavanje oblasti u koje se može investirati.

BH POŠTA OČEKUJE DESET MILIONA KM DOBITI PO OSNOVU SUBVENCIJE

Preliminarni finansijski rezultati pokazuju da bi očekivana dobit BH Pošte mogla biti u visini godišnje subvencije koju prima od BH Telecoma, što govori da je pošta već ekonomski održiv sistem i prelazi u sljedeću fazu razvoja svojih servisa i usluga ka profitabilnom sistemu, izjavio je Feni federalni ministar prometa i komunikacija Nedžad Branković. Prema preliminarnim izvještajima ta dobit bi trebalo biti veća od 10 miliona KM, a konačni parametri bit će utvrđeni nakon provedene revizije izvještaja o poslovanju i podnošenja izvještaja Skupštini.

IZVOZ SARAJEVSKOG KLASA

U narednoj godini Klas planira povećanje ukupnog obima izvoza oko 15 posto u odnosu na ostvarenje u 2005. godini. Planirano je da se nastavi i poveća izvoz strateškog asortimana iz djelatnosti pekarstva, konditorskih proizvoda i jagodastog voća putem Klasovih strateških partnera, posebno velikih trgovačkih lanaca.

STANDARD SARAJEVO U PRVOM POLUGODIŠTU OSTVARIO 781.195 KM DOBITI

Standard Sarajevo, bh. proizvođač namještaja koji je u većinskom vlasništvu njemačke Schieder Group, u prvom polugodištu 2005. godine ostvario je neto dobit u iznosu od 781.195 KM, saznaje portal Bh biznis.

ENERGOINVESTU NOVI POSAO U IRAKU U VRIJEDNOSTI OD 7,5 MILIONA EURA

Predstavnici sarajevskog Energoinvesta bi u Iraku trebali potpisati ugovor o izgradnji 30 kilometara dalekovodne mreže sa pratećim trafostanicama u vrijednosti od 7,5 miliona eura, saznaje portal Bh biznis.

Energoinvest bi na osnovu tog ugovora trebao graditi 35 kV dalekovodnu mrežu u regiji Erbila. Pored poslova u Alžiru, Libiji i Iraku, za narednu godinu sarajevski Energoinvest najavljuje i sklapanje novih ugovora u Sudanu.

PODACI ANKETE RAK-A: SVAKI PETI STANOVNIK BIH IMA PRISTUP INTERNETU

Svaki peti stanovnik BiH ima pristup Internetu, pokazala je anketa o broju korisnika usluga Interneta u BiH u 2004. godini, koju je provela Regulatorna agencija za komunikacije (RAK).

DOBIT SARAJEVSKE PIVARE U PRVIH ŠEST MJESECI 2005. 4,4 MILIONA KM

Sarajevska pivara Sarajevo, najveći proizvođač piva i bezalkoholnih pića u Bosni i Hercegovini, u prvih šest mjeseci 2005. godine ostvarila je neto dobit u iznosu od 4.433.659 KM.

POLUGODIŠNJA DOBIT BOSNALIJEKA SARAJEVO U OVOJ GODINI 5.821.170 KM

Bosnalijek Sarajevo, najveći bh. farmaceutski proizvođač, u prvih šest mjeseci 2005. godine ostvario je neto dobit u iznosu od 5.821.170 KM. Prihodi od prodaje Bosnalijeka u periodu od 1. januara do 30. juna tekuće godine iznosili su 38.855.698 KM, a troškovi prodaje 15.051.339 KM.

SVEČANO OTVOREN CENTAR ZA RAZVOJ BIZNISA OPĆINE NOVI GRAD SARAJEVO

Općina Novi Grad Sarajevo, u saradnji sa Sarajevskom regionalnom agencijom "SERDA", krajem decembra u sarajevskom naselju Alipašino polje svečano je otvorila Centar za razvoj biznisa Općine Novi Grad.

Izvor: www.bh.portal Bh. biznis i dnevna štampa

Kako poslovati u sistemu PDV-a?

U ovom broju Glasnika objavljujemo odgovore Uprave za indirektno oporezivanje BiH na pitanja koja su privrednici postavili na okruglom stolu održanom krajem novembra 2005. god. Predstavnici Uprave obavezali su se da će na sva pitanja na koja nisu stigla odgovoriti za vrijeme trajanja skupa, odgovoriti pisano, te su blagovremeno dostavili sljedeće odgovore:

I)

Da li SFOR ima poseban status u sistemu PDV-a?

Obavljajući svoju misiju u BiH, strana diplomatska i konzularna predstavništva, humanitarne i druge međunarodne organizacije na različite načine dolaze u dodir sa carinskim i obavezama po osnovu PDV-a.

Prilikom prometa dobara ili usluga namijenjenih obavljanju njihovih funkcija i obezbjeđenju uslova za rad ili realizaciji njihovih projektnih zadataka, diplomatske, humanitarne i druge međunarodne organizacije mogu biti :

- u obavezi plaćanja PDV-a (lica registrovana za PDV u BiH koja isporučuju dobra i usluge, diplomatskim i konzularnim misijama, međunarodnim organizacijama i članovima tih misija i organizacija i u okviru međunarodnih projekata pružanja pomoći će obračunavati PDV u skladu sa uobičajenim odredbama Zakona o PDV-u, član 54. Pravilnika o primjeni zakona o PDV-u),
- oslobođene plaćanja PDV-a pri uvozu, po osnovu člana 26 tačka 5 ZPDV-u
- u mogućnosti povrata plaćenog PDV-a prema članu 29 ZPDV.

Prema stranim diplomatskim i međunarodnim organizacijama u sistemu PDV-a primjenjuje se mehanizam ostvarivanja prava na povrat plaćenog PDV-a (za pojedinačna plaćanja PDV-a od minimalno 20KM i ukupna mjesečna od minimalno 100KM)

Pravo na povrat PDV-a navedene organizacije i lica ostvaruju, mjesečno, podnošenjem Zahtjeva za povrat na obrascu CD-PDV I, odnosno CD-PDV IM za obveznike iz BiH koji vrše nabavke u okviru međunarodnih projekata pomoći.

II)

a) Da li se PDV-e plaća na licencu?

U slučaju da je u proizvod uključena licenca i hardware, a da je u fakturi izražena cijena software-a, (cijena hardware je nula).

b) Kako se obračunava carina i PDV?

U slučaju da je u proizvod uključena licenca i hardware, a da je u fakturi izražena cijena software-a, (cijena hardware je nula), članom 21. ZPDV propisano je da je poreska osnovica kod uvoza dobara u BiH vrijednost tih dobara utvrđena u skladu sa carinskim propisima.

U osnovicu iz stava 1. ovog člana uračunava se i :

1. akciza, carina i druge uvozne dažbine, kao i ostali javni prihodi, osim PDV-a;
2. svi zavisni troškovi (provizija, troškovi pakovanja, prevoza i osiguranja) koji nastanu nakon uvoza dobara do prvog odredišta u BiH.

Prvim odredištem, u smislu stava 2. tačke 2. ovog člana smatra se mjesto koje je navedeno u otpremnici ili drugom dokumentu na osnovu kojeg se dobra uvoze u BiH.

Prilikom utvrđivanja carinske vrijednosti robe, prema odredbama člana 29. Zakona o carinskoj politici BiH, na stvarno plaćenu ili plativu cijenu za uvezenu robu dodaju se i drugi troškovi, u mjeri u kojoj ih kupac snosi, ali koji nisu uključeni u stvarno plaćenu ili plativu cijenu za robu, u koje spadaju provizije i posredničke provizije (osim provizija pri kupovini) kao i troškovi prevoza i osiguranja uvezene robe i troškovi utovara i rukovanja koji su povezani sa prevozom uvezene robe do mjesta ulaska u carinsko područje BiH.

Obračun i naplatu PDV-a vrši Carinska ispostava u postupku carinjenja, odnosno PDV se prilikom uvoza obračunava i naplaćuje kad i carina i ostale uvozne dažbine.

III) Da li je u sistemu PDV-a moguć direktan re-export (kada roba ne prelazi granicu), te šta se dešava sa eventualnim uslugama koje su takođe uključene u taj posao?

Članom 3. stav 2. Zakona o PDV-u propisano je da se PDV plaća u skladu sa odredbama ovog Zakona na uvoz dobara u Bosnu i Hercegovinu. Ukoliko ste izvršili uvoz dobara u BiH obaveza obračunavanja PDV-a nastaje prilikom uvoza dobara na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Ako ta ista dobra izvezete iz BiH, prema članu 27. stav 1. Zakona, izvoz dobara oslobođen je od plaćanja PDV-a (oporezuje se nultom stopom). Shodno članu 32. stav 5. Zakona o PDV-a poreski obveznici imaju pravo na odbitak ulaznog PDV-a na promet dobara koja se izvoze iz BiH.

Ukoliko roba nije prešla granicu, samim tim nije došlo ni do uvoza, pa se i ne obračunava carina niti PDV.

Isto tako u slučaju da je roba u tranzitu kroz carinsko područje BiH, shodno članu 26. stav 1. tačka 3. Zakona o PDV-u, roba se oslobađa plaćanja PDV-a.

IV)

Da li je firma iz BiH koja održava opremu stranoj firmi obavezna obračunati PDV za period januar-maj 2006. godine, i to u slučaju da je strana firma prodala opremu ambasadi u BiH, a sa firmom iz Bosne i Hercegovine je dogovorila održavanje te opreme u garantnom roku (juni 2005.-maj 2006.), a koje je i naplaćeno u cijelosti i oporezovano u sistemu poreza na promet?

Avansi po kojima nisu obavljene isporuke dobara ili usluga

u 2005.godini oporezuju se u sistemu poreza na dodatu vrijednost.

Lice koje je primilo avans po kojem nije došlo do isporuke dobara ili usluga obavezno je izdati fakturu – avans za izvršenu avansnu uplatu. Primalac avansne uplate obavezan je 1. januara 2006.godine izdati poreske fakture-avans za primljene avanse i na istim obračunati PDV. Obračun poreza na dodatu vrijednost vrši se po preračunatoj stopi, jer je avans bruto naknada za buduće isporuke dobara ili usluga.

Shodno navedenom, za unaprijed naplaćeni iznos naknade za održavanje opreme u periodu od januara do maja 2006. godine dužni ste izdati fakturu- avans 01.01.2006. godine i preračunatom stopom utvrditi obavezu PDV-a po tom osnovu. Ako ste izvršili unaprijed uplatu poreza na promet usluga, isti trebate stornirati u vašem knjigovodstvu i zatražiti povrat od Poreske uprave FBiH.

V)

Da li će doći do izmjene Zakona o PDV-u, jer Evropska unija i ostali negoduju tj. tvrde da neće da plate PDV, kao i da traže povrat na osnovu obrazaca?

Za razliku od do sada važećeg sistema oslobađanja od poreza na promet proizvoda i usluga, prema stranim diplomatskim i međunarodnim organizacijama u sistemu PDV-a primjenjuje se mehanizam ostvarivanja prava na povrat plaćenog PDV-a (za pojedinačna plaćanja PDV-a od minimalno 20 KM i ukupna mjesečna od minimalno 100 KM).

Prilikom prometa dobara ili usluga namijenjenih obavljanju njihovih funkcija i obezbjeđenju uslova za rad ili realizaciji njihovih projektnih zadataka, diplomatske, humanitarne i druge međunarodne organizacije mogu biti:

-oslobođenje plaćanja PDV-a pri uvozu, po osnovu člana 26. tačka 5. ZPDV,

-u mogućnosti povrata plaćenog PDV-a prema članu 29.ZPDV.

Članom 29. Zakona o PDV-u propisano je da za diplomatske i međunarodne organizacije sljedeće podliježe povratu PDV-a plaćenom za snabdijevanje dobrima i uslugama:

1. diplomatskih ili konzularnih predstavništava;
2. međunarodnih organizacija, ako je to regulisano međunarodnim ugovorima čiji je potpisnik BiH;
3. članova međunarodnih organizacija, uključujući i članove njihovih porodica, ako je to regulisano međunarodnim Ugovorima čiji je potpisnik BiH,
4. snabdijevanje dobrima i uslugama u okviru međunarodnih projekata pružanja pomoći u kojima je Bosna i Hercegovina obavezna međunarodnim ugovorom da obezbijedi da takvi projekti ne budu opterećeni PDV-om

VI)

Da li je došlo do prijedloga izmjene ili dopune Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u, te šta se dešava sa uplaćenim PDV-om u slučaju otkazivanja Ugovora prije uplate posljednje rate, s obzirom na činjenicu da član 4. stav 3. tačka 3. Za PDV koji propisuje da se prometom dobara smatra isporuka dobara na osnovu Ugovora o iznajmljivanju na određeni period na osnovu kupoprodajnog Ugovora s odgođenim

plaćanjem kojim je predviđeno da se pravo vlasništva prenosi najkasnije otplatom posljedne rate.

Što se tiče upita da li je došlo do prijedloga izmjena ili dopune Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u, ističemo da je u pripremi izmjena Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u.

Na osnovu člana 7. Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u, isporuka dobara na osnovu ugovora o iznajmljivanju na određeni period, gdje je predviđeno da se pravo vlasništva prenosi najkasnije istekom ugovorenog perioda, predstavlja finansijski lizing.

Prilikom prodaje dobara na osnovu ugovora s odloženim plaćanjem, kojim je utvrđeno da se pravo raspolaganja prenosi najkasnije otplatom posljednje rate (finansijski lizing), isporučilac predmeta lizinga obavezan je pri isporuci dobra obračunati PDV na ukupnu vrijednost predmeta lizinga, s tim da poreska obaveza nastaje istekom poreskog perioda u kojem je dobro isporučeno.

Ukoliko ugovor o finansijskom lizingu bude raskinut ili primalac lizinga ne iskoristi opciju da isplatom posljednje rate postane vlasnik dobra, odnosno ako ugovor o kupoprodaji s odloženim plaćanjem, kod kojeg se pravo raspolaganja prenosi na kupca najkasnije otplatom posljednje rate, bude raskinut, pa dobro bude vraćeno davaocu lizinga, davalac lizinga ima pravo ispravke obaveze PDV-a.

Ispravka obaveze PDV-a vrši se proporcionalno trajanju lizinga i to u poreskom periodu u kojem je došlo do prestanka obligacionog odnosa.

Iznos ispravke računa se proporcionalno procentom koji se izračunava na sljedeći način:

$$\frac{\text{Iznos ne uplaćenih rata} \times 100}{\text{Iznos ugovorenih rata}} = \text{procent}$$

Primjenom navedenog procenta na ukupno ugovorenu vrijednost lizinga izračunava se iznos osnovice za ispravku obaveze poreza na dodatu vrijednost davaoca lizinga.

Naravno, i bivši korisnik tako otkazanog lizinga ima obavezu da izvrši ispravku svog ulaznog poreza u istom iznosu (ukoliko je i taj korisnik lice u statusu obveznika PDV-a i ukoliko je ulazni PDV na taj lizing predhodno koristio kao svoj poreski odbitak). Također, takav korisnik takvog lizinga u tom slučaju treba davaocu lizinga ostaviti pismenu obavijest o tome da je umanjio svoj ulazni porez, jer se podrazumjeva da davalac lizinga bez takve obavijesti ne može ni izvršiti umanjenje svoje poreske obaveze.

VII)

Da li su opravke u garantnom roku uvršetene u izmjene Pravilnika i na koji način su riješene opravke u garantnom roku sa aspekta PDV-a?

U pripremi je izmjena Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u. Shodno članu 3. Zakona o PDV, opravke u garantnom roku ne podliježu plaćanju PDV-a.

Viši stručni saradnik: *Nezir Sirćo*
 Stručni saradnici: *Alma Kratova i Fadila Ciguljin*

PARTNERS - održana završna konferencija

U Briselu prezentirano 15 uspješnih partnerstva

Komore Europske unije i Zapadnog Balkana uspješno su završile dvogodišnji program nazvan PARTNERS – PARTNERSTVA. Finalnu konferenciju otvorio je Povjerenik za proširenje EU gospodin Olli Rehn, a u radu konferencije bilo je uključeno preko stotinu učesnika.

Završnu konferenciju održanu u Briselu 19. decembra otvorio je gospodin **Olli Rehn**, Povjerenik za proširenje EU i tom prilikom rekao: “Revitalizacija i razvoj ekonomije su ključni izazovi za zemlje Zapadnog Balkana. Trenutna slika prikazuje mješovitu situaciju. Iako bilježimo obećavajući progres u ekonomskoj reformi i obnovi, još uvijek su potrebni ogromni napreci. Region treba podršku višeg nivoa investicija – posebno direktnih stranih ulaganja (Foreign direct investment-FDI). Ključ privlačenja FDI su stabilno zakonsko, političko i ekonomsko okruženje. Približavanje EU regionu ima za cilj osiguravanje ovih elemenata. U procesu približavanja EU 2006. godina biće ključna za Balkan”.

Prisutnima se također obratio i **Arnaldo Abruzzini**, generalni sekretar Eurochambres (Eurokomore) i rekao: “Prosperitet EU članova leži u inicijativi rasta ekonomije Zapadnog Balkana (ZB). Koristeći kapacitete komorskih mreža, program PARTNERS ponudio je konkretna sredstva za pripremu ulaska u članstvo, te za porast potencijalne trgovine i investicijskih tokova između EU i ZB. Nadamo se da će Europska komisija nastaviti sa ovako uspješnim inicijativama”.

Predstavnica Komore na konferenciji u Briselu

Konferencija je imala za cilj prezentiranje **rezultata** koji su postignuti od početka 2004. do kraja 2005. godine. Tako je prezentirano:

- **15 uspješno uspostavljenih partnerstva** između 15 komora zemalja Zapadnog Balkana s jedne strane i 17 komora zemalja EU s druge strane.
- **670 učesnika** iz komora ZB učestvovalo je na seminarima i radionicama o promociji međunarodne trgovine, bilateralnim sporazumima o slobodnoj trgovini i pripremi za pristup EU
- **2 studije konkurentnosti** (2004 i 2005) provedene su u zemljama regiona u kojima je svake godine učestvovalo preko 2000 kompanija
- dodijeljeno je **35 školarina** za učešće u Akademiji EUROKOMORE, koja nudi veoma cijenjene i kvalitetne programe za stručne kadrove komora ZB

U projekt **PARTNERS**, za čiju je implementaciju bila zadužena **EUROKOMORA**, a financiran je od strane Europske Komisije kroz CARDS program, bilo je uključeno **5 zemalja ZB** – Albanija, BiH, SCG, Hrvatska, Makedonija i **11 zemalja EU** – Austrija, Belgija, Danska, Francuska, Njemačka, Mađarska, Irska, Italija, Slovenija, Španjolska i Nizozemska.

Eurokomora je pripremila i izdala brošuru pod nazivom **Europska unija i Zapadni Balkan: 15 primjera uspješne suradnje komora**, koja sadrži kratak pregled svih projekata te podatke o komorama učesnicama.

U ovom projektu partner **Privredne komore Kantona Sarajevo** je **Privredna komora Treviso**. U okviru projekta nazvanog «**Unaprjeđenje servisa PKKS na polju internacionalizacije i certificiranja**» Komora Treviso i Komora Sarajevo realizirali su niz aktivnosti koje će doprinijeti unaprjeđenju postojećih mogućnosti za suradnju između provincije Treviso i Kantona Sarajevo, ali i stvaranju novih servisa namijenjenih članovima komore. Ukupno 10 uposlenika PKKS učestvovalo je u edukaciji o CE ZNAKU i standardu ISO 14001:2004, a

također je organizirana studijska posjeta komori Treviso, laboratorijima CERT i agenciji Treviso Tecnologia, prezentacija poslovnih potencijala BiH i Kantona Sarajevo u Trevisu, te prezentacija rezultata projekta u Sarajevu.

U Briselu su predstavnici ove dvije komore prezentirali ciljeve, metodologiju i rezultate projekta. Kroz monitoring razgovore sa predstavnicima Europske Komisije naglašena je korisnost provedbe ovakvih programa i podrške od strane EC i Eurokomore.

D. Bošnjak

EU VIJESTI...

- **Protokol o suradnji** između Direkcije za europske integracije Vijeća ministara BiH i Kancelarije SCG za pridruživanje EU svečano je potpisan 15. decembra. Ovaj protokol obavezuje stranke na poticanje međusobne suradnje na području europskih integracija s ciljem uspješnog uključivanja u EU.
- Četvrta i posljednja javna rasprava o nacrtu dokumenta **Strategija integriranja BiH u EU** održana je u Sarajevu. U ovom dokumentu dat je pregled stanja u BiH u oblastima od interesa za integracije, usporedna analiza stanja u EU te lista mjera koje treba poduzeti.
- Sektor za harmonizaciju pravnog sistema Direkcije za europske integracije sačinio je **Priručnik za usklađivanje pravnih propisa BiH sa propisima EU**. Priručnik je promoviran 13. decembra a cilj mu je ukazivanje na pravnu prirodu i osnovne elemente pravnog okvira EU, ali i da da praktične upute za prilagođavanje pravnog i institucionalnog okvira BiH za preuzimanje pravnog nasljeđa EU (Acquis communautaire-a).
- **Makedonija je dobila status kandidata za članstvo u EU**, ali će njen ulazak morati sačekati opću raspravu u EU o strategiji proširenja, saopćilo je britansko predsjedništvo EU.
- Prvi ISPA projekti u Hrvatskoj podržani su od

strane EU, a odnose se na Karlovačke vode i Program otpadnih voda, te rekonstrukciju željezničke mreže. **ISPA, PHARE i SAPARD** su instrumenti europske zajednice čiji je cilj priprema zemalja za njeno buduće učešće u kohezijskim i strukturalnim fondovima. Namijenjeni su podršci na polju okoliša i transporta. Za projekte ISPA u Hrvatskoj planirano je odvajanje oko 60 milijuna Eura (2005-2006).

- Šefovi država i vlada 25 članica EU postigli su dogovor oko novog **EU budžeta za razdoblje 2007. – 2013.** i on će iznositi 1,045 BDP EU 27 (EU 25 plus Bugarska i Rumunjska), što iznosi ukupno **862,3 milijardi eura**.

WTO VIJESTI...

- Danska je donirala 8,72 milijuna eura za WTO od čega 7, 720,000 za tehničku pomoć, a 1 milijun za održavanje ministarske konferencije u decembru 2005.
- Članovi WTO-a odobrili su promjene u **Sporazumu o intelektualnom vlasništvu, patentima i javnom zdravlju**. Ovaj sporazum nije mijenjan od 2003. godine.

Pripremila: D. Bošnjak

Izvori: www.europa.eu.int, www.wto.org,
www.dei.gov.ba

Poslovne adrese Njemačka

1. BDI Export Database

www.Germanys-exportdatabase.com

Baza sadrži podatke o proizvodima i kompanijama za više od 35 000 njemačkih izvozno orijentisanih preduzeća. Dati su transparentni podaci o kompanijama, kontakt osobe, istorija kompanije, obrt, zaposleni i dr.

2. Expand-Online <http://www.expand-germany.com>

Web stranica sadrži odgovarajuće indekse proizvoda koji se koriste za lako kontaktiranje putem Emaila sa relevantnim njemačkim asocijacijama za trgovinu i uvoz.

3. Mreža za međunarodnu tehnološku saradnju

(The International Technology Co-operation Network)

<http://www.intec-online.net>

Osnovana je radi pomoći njemačkim malim i srednjim preduzećima kod iznalaženja novih know-how i odgovarajućih poslovnih partnera u inostranstvu. Cilj joj je poboljšati uslove za inovacije i tehnološko napredovanje i u tu svrhu **intec.net** ima ureda u zemaljama centralne i istočne Evrope, Indije i Kine.

4. Energija

a) www.b2brenenergy.com

On-line platforma za energiju, portal za solarnu energiju, energiju vjetrova, geotermalnu i energiju biomase. Sadrži informacije za razvoj energije, kao i podatke za komunikaciju i kooperaciju za poslovne aktivnosti. Prezentira relevantnu legislativu i promovira uslove za obnavljanjem energije u različitim zemljama. Objavljuje

sve pozive za tendere i projekte širom svijeta koji se odnose na energiju (Renewable Energy).

b) www.german-renewable-energy.com/

Sajt sadrži informacije o tehničkom know-how njemačkih kompanija iz oblasti energije. Pored informacija o kompanijama i tehnologijama sadrži i studije i različite projekte koje su realizovale njemačke kompanije.

c) www.renewables-made-in-germany.com

Informacije o njemačkoj industriji energije, kompanijama i proizvodima.

5. VDMA – Njemačko udruženje inženjera

<http://www.vdma.org>

VDMA baza podataka proizvođača sadrži podatke o 3,000 kompanija članica i njihove programe rada, sa pretragom po sektorima proizvodnje, kompanijama, proizvodima itd. Za detaljniju pretragu može se pogledati i stranica **VDMA-e-market** - <http://www.vdma-e-market.com/en/index.html>

6. Web Portal Brandenburg International-

www.bb-export.com

Vodič za uvoznike i izvoznike u Njemačku. Portal daje podatke za više od 600 kompanija, zadnje regionalne novosti, opciju informacija, potrebne linkove, kao i mogućnost korisnicima za registraciju prijema redovnih informacija u ovoj oblasti putem Emaila.

7. Direktorij snabdjevača-

www.bb-subcontractor.com

Web portal za kompanije koje traže visoko specijalizirane i kvalitetne snabdjevače iz i za Njemačku, kao i informacije iz sektora metala, plastike, gume, elektronike, inženjeringa, drveta, prerade papira, pakovanja i dr.

Pripremila: R. Mandić

Legislativa

BOSNA I HERCEGOVINA

- Odluka kojom se donosi Zakon o davanju imena ili mijenjanju postojećih imena objekata i pravnih lica od javnog interesa za Bosnu i Hercegovinu ("Sl. glasnik BiH", broj 81/05)
- Odluka o usvajanju statističkog programa Bosne i Hercegovine za period 2005. – 2008. godine ("Sl. glasnik BiH", broj 82/05)
- Naredba o uplatnim računima za uplatu sredstava po zahtjevu za štampanje poreskih i kontrolnih markica ("Sl. glasnik BiH", broj 85/05)

FEDERACIJA BiH

- Zakon o građevinskom zemljištu Federacije Bosne i Hercegovine ("Sl. novine FBiH", broj 67/05)
- Zakon o izmjenama Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Sl. novine FBiH", broj 67/05)
- Zakon o izmjeni Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Sl. novine FBiH", broj 68/05)
- Zakon o izmjenama Zakona o privrednim društvima ("Sl. novine FBiH", broj 68/05)
- Zakon o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Sl. novine FBiH", broj 69/05)
- Odluka o preuzimanju nadležnosti nad štampanjem i izdavanjem poreskih i kontrolnih markica ("Sl. novine FBiH", broj 70/05)
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra trgovačkih radnji ("Sl. novine FBiH", broj 66/05)
- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće ("Sl. novine FBiH", broj 68/05)

Pripremila: S Operhal

Na osnovu člana 18. Zakona o privrednim komorama u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine Federacije BiH», broj 35/98 i 34/03) i člana 31. a u vezi sa članom 62. i 63. Statuta Privredne komore Kantona Sarajevo («Službene novine Kantona Sarajevo», broj 1/99), Skupština Privredne komore Kantona Sarajevo, na devetoj sjednici održanoj 20. decembra 2005. godine, donijela je

ODLUKU O VISINI I NAČINU PLAĆANJA ČLANARINE ZA 2006. GODINU

Član 1.

Za članove Privredne komore Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: članovi Komore) iz člana 6. Zakona o privrednim komorama u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine «Federacije BiH», broj 35/98 i 34/03), koji imaju sjedište na teritoriji Kantona Sarajevo, za finansiranje zajedničkih interesa koji su određeni aktima Komore i Godišnjim programom rada, visina članarine za 2006. godinu ostaje nepromijenjena u odnosu na prethodnu godinu.

Za novoprimiteljne članove Komore utvrđuje se visina članarine u iznosu koji čini osnovica, najniža bruto plaća ukupnog broja zaposlenih, utvrđena prema posljednjim objavljenim statističkim podacima Federalnog zavoda za statistiku, pomnožena sa 4,8%.

Kolektivni članovi Komore plaćaju kotizaciju u visini 10% od iznosa ostvarenog po osnovu naplaćene članarine od svojih članova.

Član 2.

Ukoliko po obračunu iz člana 1. ove odluke članarina iznosi manje od 30,00 KM, u tom slučaju članovi Komore uplaćuju članarinu u minimalnom iznosu od 30,00 KM, mjesečno.

Član 3.

Uplata članarine vrši se na transakcijske račune Privredne komore Kantona Sarajevo, kod poslovnih banaka, i to:

- LT Gospodarska banka d.d. Sarajevo, broj računa: 170 100 20002687 39,
- Vakufska banka d.d. sarajevo, broj računa: 160 200 00005010 28,
- Union banka d.d. Sarajevo, broj računa: 102 050 00000067 88
- Raiffeisen bank d.d. Sarajevo, broj računa: 161 000 000 456 0078

Član 4.

Privredna komora Kantona Sarajevo izdaje rješenje o visini mjesečne članarine svakom članu Komore, početkom poslovne godine za tekuću godinu.

Za novoprimiteljne članove u toku poslovne godine izdaje se rješenje sa danom pristupanja u članstvo komore.

Član 5.

Članarina se uplaćuje mjesečno, do petnaestog u mjesecu za predhodni mjesec.

Članarina ima tretman troškova preduzeća, banaka i drugih članova komore, saglasno odredbama kodeksa računovodstvenih načela i standarda.

Član 6.

Ovlašćuje se Upravni odbor i Predsjednik Privredne komore Kantona Sarajevo da daju bliže tumačenje za provođenje odredaba ove odluke.

Član 7.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 01. januara 2006. godine.

Ova odluka će se objaviti u «Službenim novinama Kantona Sarajevo».

**PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
PRIVREDNE KOMORE KANTONA
SARAJEVO**

Sretna Nova godina!